

«Gi videre det viktigste»

Visjons- og strategidokument for skolene i Norsk Luthersk Misjonssamband for perioden 2012-2020

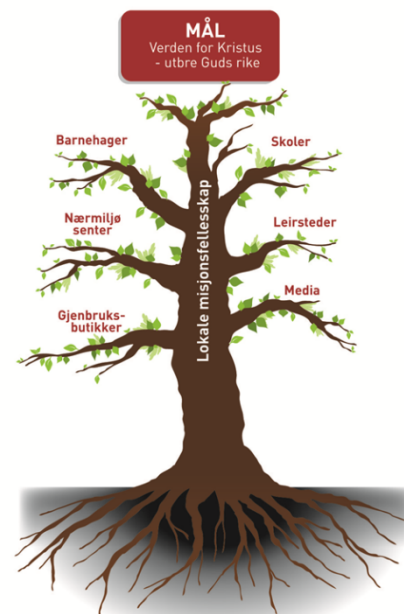
Bakgrunn

Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) driver et bredt spekter av arbeid i Norge. De ulike virkegrenene i NLM har alle oppstått ved at personer med kall og visjoner brukte sin utrustning og sine nådegaver til å skape noe som de brant for. Engasjerte mennesker i NLM har utviklet sterke bevegelser innen skole, barnehage, leirsted, gjenbruksbutikker, mediearbeid og nærmiljøsentre. Vi har virkelig grunn til å takke, og også til å bruke deres innsats som et eksempel for nye generasjoner. Det er viktig og si at tiden for satsing og nyskaping ikke er forbi i vår organisasjon! Vi ønsker å være ledet av Gud til å våge å satse der veier åpnes for evangeliet. Det er ingen tvil om at NLM når lenger, berører flere, og har en større plass i samfunnet gjennom alle de gode institusjonene våre.

Strategidokumentet «NLM Norge 2012-2020» fremstiller dynamikken mellom de ulike virkegrenene i NLMs arbeid som et tre med røtter, stamme og grener. Illustrasjonen vil vise at alt arbeid i NLM henger sammen, og at alle virkegrener har sine unike bidrag og sin verdi innenfor NLMs visjon «Verden for Kristus». Illustrasjonen viser også at stammen i arbeidet er de lokale misjonsfelleskapene. En nedgang i det lokale engasjementet vil til sist også påvirke alle virkegrenene i NLM. NLMs styrke er at det samlede tilbud kan knyttes sammen, rette seg mot hele familien og vise omsorg for livets ulike faser og utfordringer.

En viktig oppgave i tiden fremover blir derfor fortsatt å holde NLM sammen i en felles visjon og målsetting.

Samtidig skal de ulike virkegrenene ha rom til å utvikle seg i pakt med sitt spesielle oppdrag og formål. I NLMs skolestrategi er det et viktig og sentralt tema hvordan vårt skolearbeid er knyttet til organisasjonens visjon og formål. Slik er det avgjørende å se denne strategimeldingen i sammenheng med strategiene som NLM Norge og NLM Ung har utarbeidet. Kjernesatsingen i NLM i perioden frem mot 2020 er avhengig av at det bygges sterke bånd mellom det lokale arbeidet og den enkelte virkegren, til gjensidig nytte og glede. Vår visjon «Verden for Kristus» har ikke mindre kraft i dag, og skal inspirere alt arbeidet i NLM til visjonær samhandling.

NLMs skolearbeid

Skolearbeid har hatt en viktig plass i NLM helt fra starten av organisasjonen. Allerede på slutten av 1800-tallet ble det startet egen misjonsskole. I det 20. århundret ble det startet ungdomsskoler/folkehøgskoler, bibelskoler, handelskoler, realskoler, gymnas, videregående skoler og høyskoler. Etter år 2000 har en i NLM regi og i samarbeid med andre også etablert grunnskoler i Norge. I samarbeid med ImF står NLM blant annet bak stiftelsen Egill Danielsen, som driver mange grunnskoler og videregående skoler. I dag eier organisasjonen alene eller sammen med andre 28 skoler i Norge. Skolene har til sammen nesten 7000 elever og over 1100 ansatte.

NLM ønsker å forvalte eierskapet til våre skoler på en aktiv og profesjonell måte, der langsiktighet, forutsigbarhet og ansvar er kjennetegn i en strategi som ønsker å se skolene i visjonær samhandling med alt NLMs arbeid. NLMs formål og dypeste hensikt vil alltid være vår viktigste retningsgiver.

Hovedstyret vedtok en strategi for skole- og barnehagearbeidet i 2003 som på en utførlig måte omtaler alle de forskjellige skoleslag. Skolestrategien 2020 er laget på bakgrunn av en prosess som startet i juni 2011. Dette dokumentet konsentrerer seg om NLMs hovedmålsettinger og strategiske områder. Rektorer og sentrale ledere i NLM har vært involvert i grundige drøftinger, og forslaget har vært sendt til høring på skoler og i organisasjonen forøvrig. For å kunne virkeliggjøre vår visjon og strategi for skolene er det det avgjørende viktig at alle ansatte, tillitsvalgte og ledere blir bevisst på hva som er Norsk Luthersk Misjonssamband overordnede mål og på hvilket grunnlag vi bygger skolearbeidet.

Gjennom skolearbeidet vil NLM:

- Formidle kunnskap, holdninger og ferdigheter, og inspirere til læring og utvikling av hele mennesket slik at elevene kan utrustes for et godt liv i hjem og samfunn
- Gi barn og unge en grunnleggende kunnskap om og kjennskap til kristen tro
- Formidle evangeliet om Jesus Kristus og utfordre til levende kristenliv og misjonsengasjement

NLM fastholder at det er foreldrenes ansvar å bestemme hvem som skal oppdra deres barn, og at dette foregår i samsvar med deres verdier og tro. Trosformidlingen fra en generasjon til den neste er også noe Bibelen er grunnleggende opptatt av. Da Moses ga de ti bud til Israelfolket utfordret han dem til både å ta vare på dette budskapet selv, og å sørge for at det ble videreført til barna. Slik pålegges foreldrene å ta på seg dette ansvaret på en særskilt måte. Jf. 5 Mos 6,6-9:

«Disse ordene som jeg pålegger deg i dag, skal du bevare i ditt hjerte. Du skal gjenta dem for dine barn og snakke om dem når du sitter i ditt hus og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp. Du skal binde dem om hånden som et tegn og

ha dem på pannen som et merke. Du skal skrive dem på dørstolpene i huset ditt og på portene dine.»

Der NLM driver skoler får foreldre muligheten til å velge et kristent skolealternativ. FNs verdenserklæring om menneskerettigheter er også tydelig på denne rettigheten:

Artikkel 26.3:

«Foreldre har fortrinnsrett til å bestemme hva slags undervisning deres barn skal få.»

Artikkel 18:

«Enhver har rett til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet. Denne rett omfatter frihet til å skifte religion eller tro, og frihet til enten alene eller sammen med andre, og offentlig eller privat, å gi uttrykk for sin religion eller tro gjennom undervisning, utøvelse, tilbedelse og ritualer.»

Om grunnskoler i NLM

Generalforsamlingen i 2012 på Lillehammer vedtok følgende:

«Generalforsamlingen ber hovedstyret i samarbeid med regionene utarbeide en strategi for etablering av nye kristne grunnskoler»

Det er stor variasjon i hvordan virkeligheten arter seg for kristne familier i Norge. Geografi, bosetningsmønster, kristenarv og vekkelseshistorie er faktorer som har dannet vårt nærmiljø. Det er også variasjon i forhold til hvordan den enkelte ser på en etablering av flere kristne grunnskoler.

Hovedstyret er opptatt av å gi en balansert fremstilling av spørsmålet om kristne grunnskoler i NLM. Noen kristne foreldre er redde for å miste viktige kontaktpunkt til lokalmiljø og samfunnet generelt ved å sende barna til en kristen grunnskole. Slike bekymringer tar vi på alvor. Mange ser likevel at skolens undervisning utfordrer dem til å øke bevisstheten for og nødvendigheten av at trosopplæringen blir ivaretatt i hjem og forsamling. Det er foreldrene selv som har det grunnleggende ansvaret for trosopplæringen av barna. NLM vil også understreke viktigheten av et lokalt forsamlingsarbeid med kontinuitet i tilbudet til alle aldersgrupper. Her har NLM et ansvar.

Mange foreldre ønsker et kristent skoletilbud for sine barn. NLMs grunnskoler kan fortelle om skoler som er åpne for alle, der det også er mange elever med liten tilknytning til menighetsliv. En kristen skole vil være et ekstra alternativ på linje med andre skoler i byer og i tettbygde strøk. NLM kan gjennom grunnskoler drive grundig trosopplæring for alle barn, også de vi ikke kommer i kontakt med på annen måte.

I Danmark har en lang erfaring med kristne grunnskoler. Det er nyttig å se hvilke refleksjoner en gjør seg om bredden i elevtilfanget. Carsten Hjorth Pedersen, daglig leder av Kristent

Pædagogisk Institut i Danmark, sier at helt opp til 2/3 av elevene ved enkelte skoler i større byer kommer fra ikke-kirkelige miljøer. I en begynnelsesfase utgjorde barn fra kirkesammenhenger flertallet, men erfaringen viser at skolene etter hvert får en stor prosentandel barn fra ikke-kirkelige hjem. Carsten Hjorth Pedersen sier at barna fra kristne hjem møter verden i en trygg ramme, og at barna fra ikke-kirkelige hjem får en tydelig kristen påvirkning som de ellers ikke hadde fått. Flere kommer også til tro på Gud. Han mener at kristne grunnskoler er en fantastisk mulighet for en organisasjon som vil misjon.

Gjennom skolene skapes altså en stor kontaktflate til mange ulike grupper. Både NLM Norges strategi og NLM Ungs strategi har visjoner for samhandling i NLM, der det er et ønske at NLMs barne- og ungdomsarbeid kan fungere i et fruktbart samspill med skolene.

Hvilken plass har kristen virkelighetsforståelse og kristen opplæring i den offentlige skolen i dag? Kunnskapsløftet sier at:

«Oppfostringa skal tuftast på grunnleggjande kristne og humanistiske verdier, og bere vidare og byggje ut kulturarven, slik at ho gir perspektiv og retning for framtida.»

Samtidig ser vi i læreplanene at det er viktige avvik fra tradisjonell kristen lære omkring flere tema: for eksempel menneskeverd, skapelse og samlivsetikk. Kristendomsfaget ble i 1997 erstattet med KRL; i 2008 med RLE. Faget legger vekt på en objektiv, kritisk og pluralistisk tilnærming. Det skal gi kjennskap til kristendommen, andre verdensreligioner og livssyn, og til etiske og filosofiske emner. I tillegg til at langt færre timer blir brukt til kristendomsopplæring i RLE, er også tildelingen for hele RLE-faget historisk lav.

Selv om læreplanen vektlegger kristne verdier i mindre grad enn før, er det heldigvis mange kristne lærere i den offentlige skolen som formidler kristen tro både gjennom fag og liv. NLM ønsker gjennom vårt eierengasjement i blant annet Høgskolen NLA og Fjellhaug Internasjonale Høgskole å tilføre den offentlige skolen og andre offentlige utdanningsinstitusjoner dyktige og frimodige kristne lærere. NLM vil gjennom sine utdanningstiltak formidle kallet til lærergjerningen så varmt vi kan, slik at det blir faglig gode kristne lærere også i den offentlige skolen. NLM vil også fortsatt bidra til å utvikle gode nettverk for kristne lærere i den offentlige skolen.

HOVEDMÅLSETTINGER

SKOLESTRATEGI

NLM vil:

- bevisstgjøre ansatte, elever og foreldre ved NLMs skoler på vår **kristne profil**
- **etablere flere skoler** i Norge i byer og tettsteder
- etablere strukturer i organisasjonen som legger til rette for målrettede **rekrutteringsprosesser av skoleledere og medarbeidere**

Strategiske områder:

1. Kristen profil ved skolene

NLMs skoleprofil virkeliggjøres blant annet gjennom et bredt spekter av trosformidling, miljøarbeid og grundig kristendomsopplæring. Dette vil vi understreke, og også styrke i årene som kommer. Som strategisk satsingspunkt signaliserer dette et kontinuerlig fokus på vår identitet som misjonsorganisasjon. Alt etter skoletype og form kan elevene delta i kristne aktiviteter som for eksempel møter, undervisningsserier, bibelgrupper, kor, ungdomsarbeid og misjonsprosjekt. Vi ser det som naturlig at arbeid som blir etablert på skolene også knyttes tett til NLM Ung.

Norsk Luthersk Misjonssamband vil formidle et kristent livssyn gjennom ord og handling. Det kristne menneskesynet og nestekjærlighetsbudet gir inspirasjon til å være medmenneske og medvandrer. Alle ansatte er forbilder og skal være med å peke på Jesus som Veien, Sannheten og Livet. Hver skole skal arbeide ut fra et verdidokument i tråd med NLMs retningslinjer og verdier.

Vi vil arbeide for at skolenes hverdag er en integrert del av NLMs strategi, og at skolene har et tett samarbeid med NLM Ung både sentralt og regionalt. Forkynnelsen kaller elever og studenter til et møte med Jesus og inspirerer til tjeneste i misjonsarbeid nasjonalt og internasjonalt. Vi vil se skolene utfordre unge mennesker til engasjement for å nå mennesker med evangeliet, og aktivt plante kristne fellesskap i NLM og andre organisasjoner og kirkesamfunn.

Det er helt avgjørende at skolene gir elevene undervisning av høy faglig kvalitet og formidler hjelp og trygghet til å mestre livet i sin helhet. Dette er også en viktig del av vår kristne profil. NLMs internatskoler gir en unik mulighet til å følge opp unge mennesker sosialt og diakonalt. For NLM er det viktig at elevene blir sett av alle ansatte. Undervisningen bygger på et

kristent menneskesyn og en kristen virkelighetsoppfatning. Arbeidet med fag/tro og yrke/tro er sentralt.

Vi vil strategisk arbeide for å gjøre kristendomsfaget til et enda mer prioritert fag med egne læreplaner og relevante læremidler.

2. Etablering av nye skoler

Det er mange foreldre som ønsker et kristent grunnskoletilbud for sine barn. Foreldreretten gir foreldre rett til å velge hvem som skal undervise barna deres. En skole er avhengig av elever, ansatte, gode ledere og et aktivt misjonsfolk (omland). NLM ser potensialet i visjonær samhandling mellom sine virkegrener. Det er derfor avgjørende at det bygges sterke bånd mellom det lokale arbeidet og skolene. Her er mulighetene store. Skolene vil også bidra til nettverksbygging i lokalsamfunnet.

Fram mot 2020 ønsker NLM å være en proaktiv skoleeier og inspirere til opprettelse av grunnskoler i byer og tettbygde strøk der det ligger godt til rette for en satsing, gjerne i et flerkulturelt miljø. NLM vil vektlegge lokalt initiativ og elevgrunnlag. Det vil være viktig for NLM å gjøre strategiske vurderinger i hvert enkelt tilfelle, basert på NLMs strategi for arbeidet i Norge. NLM vil starte egne grunnskoler, men vil også arbeide for å holde ved like og utvikle gode samarbeidsrelasjoner med andre lutherske organisasjoner. Sammen med ImF står NLM også bak Egill Danielsens stiftelse som er en meget proaktiv skoleaktør på Vestlandet. I samarbeidsprosjekt vektlegger NLM en felles visjon og en tydelig eierrelasjon

Når det gjelder folkehøyskoler, videregående skoler og høgskoler har NLM lang erfaring med oppstart og drift. Felles for disse er at det geografiske nedslagsfeltet er stort, og at tilbudet dermed kan nå flere. Frem mot 2020 ønsker NLM også lokale initiativ for videregående skoler i bystrøk, uten internat. Vi ønsker å tilby et bredt spekter av linjer, noe som kan styrkes gjennom NLM vgs samarbeidet. NLM vgs samarbeidet må videreføres og utvikles for eksisterende og eventuelt nye skoler.

Vi er i dag stolte eiere av mange livskraftige skoler, og vil understreke at eksisterende skoler er vårt første ansvar. NLM ser det likevel som en utfordring å prioritere finansiering til utvidelser av eksisterende skoler som ligger slik til at bygningsmassens alternative bruksverdi er lav.

Økonomiske rammebetingelser vil alltid spille en rolle når veivalg skal foretas. NLM har i dag høy gjeld, og den totale lånerammen legger klare begrensninger for nye prosjekter. Strategiske valg kan føre til at NLM må avvike skoler som har problemer med økonomi og elevtall. Å starte nye skoler kan også få konsekvenser for realiseringen av nye prosjekter på noen av våre eksisterende skoler.

NLM ønsker å arbeide for en eierstruktur i skolearbeidet som kan gi starthjelp til nye prosjekter og trygge den økonomiske bærekraften totalt sett.

3. Rekruttere nye ledere og medarbeidere

NLMs skoler trenger dyktige og bevisste skoleledere og ansatte. Rammebetingelsene og utfordringene rundt skoleetablering og skoledrift er under stadig endring. Krav til en kontinuerlig skoleutvikling gjør skolehverdagen spennende, men også krevende.

I perioden frem mot 2020 ønsker NLM å etablere strukturer i organisasjonen som legger til rette for målrettede rekrutteringsprosesser av skoleledere og medarbeidere. Vi ser behovet for en sterkere samlet satsing, også som en felles forpliktende struktur.

Mellom NLMs skoler vil vi utvikle gode relasjoner og nettverk som kan brukes proaktivt i rekruttering av medarbeidere. Skolene skal drive en aktiv talentspeiding for å motivere kandidater med NLMs verdigrunnlag til å gå inn i oppgaver ved skolene. Åpne prosesser ved ansettelser er viktig. Skolenettverkene oppsøker lærestedene og får kontakt med studenter som kan være aktuelle for oppgaver ved NLMs skoler. Programmet «Veien til tjeneste» videreutvikles for å styrke rekrutteringsarbeidet til skolene enda mer. NLM ønsker også å motivere sine skoleansatte i lederstillinger gjennom lederprogrammer og masterstudier i skoleledelse.

Høgskolene våre har en unik rolle som kompetanseleverandør for skolenes ansatte. NLMs høgskoler brukes aktivt for både å rekruttere og dyktiggjøre fremtidige ansatte ved videregående skoler, folkehøgskolene og grunnskolene. Våre bibelskoler har en grunnleggende rolle i å formidle behovene for kristne lærere. Generelt vil NLM i sin forkynnelse også formidle et kall til å bli lærer i friskolene og i den offentlige skolen.

Avslutning:

Samtidig som skolearbeidet i NLM er en stor og egenartet virksomhet i organisasjonen, vil vi være opptatt av sammenhengen og tilknytningspunktene til det øvrige arbeidet. Ikke minst synergien mellom barne- og ungdomsarbeidet og skolene. I oppfølgingen av denne strategien vil det bli arbeidet med konkrete handlingsplaner for de ulike strategiske områder som ligger i denne planen.

På bakgrunn av strategimeldingen vil en utarbeide en overordnet handlingsplan for perioden 2013-2015 med overordnede tiltak på hvert av hovedsatsingsområdene; Kristen profil ved skolene, Etablering av nye skoler og Rekruttering av nye ledere og medarbeidere. Skolene og

regionene vil også utarbeide egne handlingsplaner på grunnlag av hovedsatsingsområdene i strategien for skolene i Norsk Luthersk Misjonssamband.